

Nr. 1. - 3. årgang

Organ for Idrettsklubben Start

Mars 1949

«Den som bare hadde et stykke av Baneheia»

Slik lød Karsten Johannessens hjertesukk i et brev et av Starts medlemmer nylig mottok fra ham. Karsten oppholder seg nå — som de fleste startere muligens vet — i København i studieøyemed, men om ikke lenge har vi ham på hjemlige tomter igjen. Han har trent sammen med B-93, men driver nå mest for seg selv på grunn av at spillerne i B-93 skal være i toppform alt tidlig på våren for å berge en plass i eliteserien. Kondisjonstreningen foregår i Fælledparken like i nærheten av Idrætsparken. Der er gress og fint å løpe, men siden landet er flatt som en pannekake, blir det litt ensformig i lengden. En skikkelig bakke eller to ville derfor ha gjort seg, mener han. Karl (Skomager) Hansen leder treningen for B-93, og Karsten er meget imponert over hans kvalifikasjoner. Da han fortalte «Skomageren» at Start har engasjert sveitseren Willy Wolf som trener, uttalte Hansen at bedre skytter enn Wolf har neppe vært fostret i Europa, og han var sikker på at Start blir fornøyd med ham.

— Det var en kjent kollegas ord om Wolf. Og han vet sikkert hva han snakker om.

Senior-rådet har ikke holdt sin generalforsamling enda. Om ikke så lenge skal det gå i gang med et lotteri, men dette skal nærmest foregå innen veteranenes egne rekker. Inntektene kommer junioravdelingen til gode.

Fra fotballens barndom i Kristiansand

Da Christianssands Footballclubs siste ball ble spent i stykker. - Og da der var to dommere i kampen mellom Ørvarodd og gymnasiastene og ingen viste hva resultatet ble

En av veteranene, kapteinen på Starts utenlandslag i 1912 og kretsformannen Thomas Svendsen, forteller

— Jeg husker godt da jeg som 10 åring var med og spilte i stykker den siste fotballen Christianssands Footballclub hadde — sier en av de gamle, kjente Startere, Thomas Svendsen. Det var høsten 1898, og det var enda Haakon Tharaldsen som foretok det siste skjebnesvangre sparket på den. Han var sønn av kryssbetjent Tharaldsen på Tollbua som førte tollskøyta de brukte her utenfor. Da der ikke var så mange penger igjen i kassa, at man kunne få kjøpt en ny ball, sovnet klubben inn.

Svendsen hører til den eldste garden av byens fotballspillere, og han kan videre rose seg av å ha

vært kaptein på den første norske klubben som spilte i Danmark — Start i Aalborg i 1912. I Start var han med på Alaget fra starten i 1905 og til 1915 da han flyttet til Lillesand, bortsett fra 1½ års tid i Oslo hvor han forresten trente med gamle Ready. Thomas Svendsen var sekretær i klubben i 1912 og satt ellers i styret også i 1921 og 1922. Han var videre med i ledelsen for Vest-Agder Fotballkrets i 3 år fra 1923 til og med 1925, derav de to siste årene som formann.

Alt i 1899 eller 1900 ble byens neste fotballklubb stiftet. Det var Ørvarodd. Man trente regelmessig om sommerkveldene, men det ble mest om søndagene fra kl. 9 om morgenen. Mange av medlemmene arbeidet på butikker o. l. til 9—½10 om kvelden, så det passet ikke alltid så greitt med treningen.

— Det var mye moro — forteller Svendsen. Vi hadde ofte landturer opp til Dalane og spilte fotball der. Fane hadde vi i spissen. Den skal eksistere ett eller annet sted i byen. I Turnhallen var den i mange år, og det hadde vært mor-

Forts. side 6.

Tegn målaksjebrev!

I fjor ble det i «Starteren» satt fram en idé for hvordan penger kan skaffes til veie til junioravdelingens drift, så vi slipper å tappe hovedkassen i den utstrekning vi nå gjør. Det var ved såkalte målaksjebrev, et system som bl. a. Hjørring IF, Danmark, bruker og som i fjor innbrakte denne klubb den nette sum av 1700 kr. Idéen skal nå settes ut i livet i vår klubb.

Vi appellerer til alle medlemmer som har anledning til det og som er interessert i junioravdelingens ve og vel, om å tegne seg for en aksje. Enhver kan betale det beløpet som han (hun) selv fastsetter for hvert mål lagene scorer, for eks. 1, 2, 3 - - - - - 10 øre (eller mer hvis noen synes de har råd til det). Det er også opp til hver enkelt å bestemme om målaksjebrevet skal omfatte samtlige tre lag som står oppført, eller bare et eller to av dem. (Stryk derfor det som ikke passer på målaksjebrevet.) Likedan avgjør enhver selv når pengene skal innkreves. (Stryk også her det som ikke passer.)

Målaksjebrevet kan i utfylt stand leveres til Finn Hanssen, Fædrelandsvennens redaksjon, eller til andre medlemmer av junioravdelingens styre.

Og så håper vi på et godt resultat.

En tør be om at de som får seg tilsendt målaksjebrev og som ikke er interessert i saken, sender brevet tilbake likevel, da vi har bruk for hvert eneste skjema.

Junioravdelingen.

Stor pokalkamp med Grane?

Det arbeides med spørsmålet Adolf Arntsen fremkastet for en tid tilbake tanken om en pokalkamp med et bredt anlagt program mot Grane, Arendal. Planen gikk ut på at pokalkampen som skulle strekke seg over 2 år, skulle omfatte fotball, håndball, orientering, ski og bandy. Styret har grepet idéen og Grane er nå forespurt om de er villige til å gå med på forslaget. Når det gjelder fotballen og håndballen skal det hvert år

Treningsrapport På juniorfest

Fremmøtet har vært gjennomgående godt

Førstelagsspillerne har nå holdt på med treningen siden 4. januar. Fra 4/1 til 14/1 ble det bare drevet innendørstrening, hvor hovedhensikten var å styrke kroppen. Den 18. januar ble så en times tur utendørs lagt til programmet, slik at treningen omfattet 2 timer innendørs og 1 time utendørs pr. uke. Dette programmet ble fulgt til og med fredag 4/2. Fra 8/2 har det hver uke blitt trent 2 timer ute og 2 timer inne.

Fremmøtet til treningskveldene har gjennomgående vært godt. Guttene har vist den rette interesse, og blir fortsettelsen like bra som begynnelsen, kan en med forhåpninger se fram til sesongen.

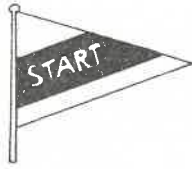
For lettere å kunne følge spillerne fremover og samtidig få en viss peiling på hver enkelt spillers form, interesse m. v., er en i år gått i gang med å føre en statistikk over treningstimene. Tavlen med denne statistikken blir hver treningskveld slått opp i treningslokalet, så guttene stadig kan kontrollere seg selv og til enhver tid ha for øye hvem som ligger best an med hensyn til fremmøte. Til 15/2 har en hatt tilsammen 19 treningstimer. Oversikten ser slik ut for de forskjellige: Thorleif Tellefsen, Willy Breistøl, Arne og Birger Jakobsen, alle 19 timer, Oldman Bueklev, Håkon Tveit og Arnfinn Eklind, alle 18, Rolf Lie 16, Sverre Heidenreich og Leif Isachsen 15, Oddvar Gunvaldsen 14, Kjell Torjesen 13, Rolf Bjunes, Bjarne Tveit, Harald Häbler og Hans Chr. Andersen 12, Finn Karlisen, Arne Tofte og Hroar Isachsen 9, Olav Klepp og Ernst Hatlestad 8, og Rolf Tofte 6.

Orienteringsutvalget har fått et par treningsdresser som skal deles ut til aktive løpere. Interesserte må snarest henvende seg til OTUV's styre.

spilles både hjemme -og utekamp. Pokalen tilfaller den klubb som oppnår flest poeng sammenlagt.

Juniorene er knapt til å stagge, når de først kommer i gang. Med festen i fjor høst i friskt minne, maste de slik for å få arrangere en ny, at styret til syvende og sist måtte gi seg over på nåde og unåde og la dem slippe til igjen. Med ungdommelig optimisme og ukuelig pågangsmot overvant fest- og arrangementskomitéen selv alle vansker ypperlig assistert av våre alltid hjelpsomme damer. Tirsdag 15. febr. kunne «slaget» stå i I. O. G. T.s lokaler og som forrige gang innkasserte arrangøren en dunderende suksess. Av de innbudte møtte bare Einar Kristiansen med frue, mens formannen, Per Roksvold, og dameavdelingens formann, Eva Hansen, på grunn av andre gjøremål ikke kunne være til stede. Ved bordet, hvor over 50 jenter og gutter satt benket, ble det servert kakao og kaker. «Kidjan» holdt tale og mante alle til å gå inn for klubben hver på sitt felt, Hroar Isachsen som for øvrig virket som toastmaster, takket. Etterpå vekslet det med lek og dans, men mest av alt bidro underholdningen til å sette stemningen på topp. Brødrene Arne og Birger Jakobsen samt Øyvind og Arne Johan Reinertsen hadde som vanlig stilt seg villig og vakte stor jubel med sine nummer. Noen av junioravdelingens egne krefter våget seg også med hell ut på de skrå bredder og på spinnesiden stod Käthe Fronth ikke noe tilbake for dem. Leif Isachsen gjentok eksperimentet med gjettekonkurranse mellom et lag fra hvert kjønn. Utfallet ble som sist — guttene seiret knepent sammenlagt. Og så spilte Olav Klepp og Einar Bjørndal opp til en svingom for dem som følte trang til å trække hverandre på tærne. Festen sluttet ved 12.30-tiden og etter uttalelsene å dømme gikk hver i sær fornøyd hjem — eller kanskje det var noen som fikk følge? Ryktene vil vite så.

Økonomisk ble festen også en fulltreffer. Budsjettet balanserte og hva mer skal en forlange?

Trenerspørsmålet er løst

Arbeidet med å skaffe trener er nå endelig i orden, og treneren, sveitseren Willy Wolf, har begynt sitt virke. Det var et økonomisk krafttak. Men noe måtte nødvendigvis gjøres hvis klubben vår skulle gå fram. Og der kan neppe være tvil om at vi har vært overmåte heldig. Hvis ikke Wolf kan få skikk på laget, kan ingen andre heller. Og da er det ikke trenerens skyld, men guttenes egen. Det er klart at det nytter ikke bare med innsats fra den ene parten. Begge må være villig til å gjøre sitt ytterste for at resultatet kan bli bra.

Wolf er en kapasitet av de sjeldne. Han har for det første vært en glimrende fotballspiller selv, og dernest har han de egenskaper som må til for å kunne være trener. Han er meget sympatisk, og han fordrer like mye av seg selv som av spillerne.

Alt som 15-åring ble han satt på førstelaget i sin klubb, og i debutkampen på det sveitsiske landslag scoret han 3 mål mot Østerrike. Han har spilt fotball i 19 forskjellige land. Ved høyskoler i Sveits og Tyskland har han utdannet seg i anatomi m. m., og Starterne fikk alt på første utetrening syn for at han også kjente kroppens funksjoner ut og inn.

Som trener har Wolf virket i flere land, således i Sverige, Belgia og Tyskland. Etter jobben i Norge skal han til Frankrike. I Tyskland var han sjef trener i en klubb hvor han hadde 15 undertrenere. Han legger an på å bli kamerat med guttene.

Vi vil ønske Willy Wolf velkommen til klubben vår, og vi vil uttrykke håpet om at han vil

Det yngste Start på juletreffest

Mange vil i den glade barneflokk muligens kjenne igjen sin egen håpefulle pøde. Bildet er tatt under barnefesten i Totalen og viser en gruppe festklede små en alen lange.

Dameavdelingen arrangerte midt i januar den tradisjonelle juletreffest for barn og voksne, denne gang i Totalen. Barna slapp til alt tidlig på ettermiddagen. Blant de ca. 130 fremmøtte var mange så små at de hadde foreldrene med. Ved bordet ble barna traktert med kaker og sjokolade eller melk etter smak. Flokken rundt juletreet ble temmelig stor, og det lot til at det gjaldt om å synge høyest. Siden underholdt to piker med sang og musikk, og da det ble gitt en premie til hver, stod der til slutt kø av unge amatører som ville prøve seg på podiet. Festens høydepunkt var likevel da julenissen kom med epler, og enda nissene var oppdressede i røde drakter med skjegg og alt tilbehør, påstod en liten pjøkk at det var «junior-guttane».

På festen for de voksne server-

like seg der. Samtidig vil vi oppfordre medlemmene til å ta treningen under hans ledelse alvorlig. La det ikke bli sagt at guttene sluntret unna og ikke ville gjøre sitt beste. Klubben vår rår over et så sterkt spillemateriell at der virkelig er sjanser for å kunne lage noe stort.

tes kaffe og kaker som ble tygd i takt med Coldals duos musikk. Også her var det gang rundt juletreet og senere ble det anledning til en liten svingom. Et savn var det at Arne og Birger Jakobsen, Øyvind og Arne Johan Reinertsen ikke underholdt. Men de må jo også «ha fri» en gang iblant.

«Nå får de gode stoler å sitte i, så nå kan de jamen besøke hytta», falt hyttesjef Gunnar Weens ord forleden. Som nevnt annet steds har oppholdsrommet i 1. etasje vært underkastet stor oppussing. Utgiftene kommer på ca. 225 kr. En skal også gå i gang med å merke løypene der oppe.

Formannen, Per Roksvold, representerte klubben på Norges Fotballforbunds ting i Bergen 27. februar. Som vanlig var selvsagt «Kidjan» til stede. Han var den av representantene som hadde vært med på flest ting.

EN HJERTELIG TAKK

for all deltagelse ved vår kjære Hjørdis Bergkvist's bortgang. En spesiell takk til «Start»s Dameavdeling.

Rolf Bergkvist

Bjørn.

Familien.

En hilsen fra treneren.

Idrettskamerater!

Willy Wolf

Det vil sikkert føles eiendommelig for dere å lese disse ord fra meg i deres klubbavis, men jeg vil ikke unnlate på denne måte å si dere at det gleder meg å kunne få lov til å virke til beste for vår populære fotballsport i en av de sydligste byer i deres vakre land.

— All begynnelse er vanskelig, sier en gammel devise. Men det er en likeså gammel kjensgjerning at først etter sure dager fulle av arbeid følger de glade festers tid.

Så vil vi altså sammen forsøke å ta fatt på den konsekvente trenings og ferdighetens vei, noe vi absolutt behøver for å kunne utøve vår sport riktig, for å kunne spille riktig, d. v. s. å spille fotball med ånd og hjerte, med innsats og forstand parret med den nødvendige utrustning av teknikk og ballbehandling i enhver situasjon.

Vi vil sammen ved å styrke disiplin, kameratskap og sosial vilje til å innordne seg forsøke å heve lagets spillnivå og av den samhörighet som derved oppstår, å skape moralsk kraft foran de kommende viktige mesterskapskamper.

Men sporten skal være en avkopling fra hverdagen og ikke hovedinnholdet i ens liv. Den skal hjelpe til å vise veien til livsforhold og til betydningen av å pleie kroppen.

Hvis det lykkes meg, kjære sportskamerater, også å vise dere alle veien til dette, da er hensikten med mitt opphold i deres vakre hjemby oppfylt. Så står det bare igjen å ønske dere alle en god og heldig fotballsesong.

Hjertelig hilsen

fra deres trener

Willy Wolf (sign.)

Nå har fotballspillerne sjangsen til å lære

Så er endelig trenerspørsmålet lykkelig løst. Som man vil ha lest i dagspressen har Vigør og Start i fellesskap engasjert sveitseren Willy Wolf for tidsrommet 15/3—15/7. Wolf som nå er over 50 år gammel, er kjent som en dyktig trener som bl. a. har hatt et belgisk olympialag under sin behandling. Det var i 1936. Alderen til tross er han enda temmelig sprek, hvilket våre spillere selv skal få erfare. Norges Fotballforbund anbefaler ham på det beste, og etter det vi hører har både Sarpsborg og Lyn vært ute etter ham. Wolf ville imidlertid til Sørlandet. Han har oppholdt seg på Kongsberg et par års tid og snakker et gebrokkent norsk, men så svært vanskelig er det ikke å forstå ham. Vigør kom i forbindelse med ham gjennom et av sine medlemmer, men da klubben ikke har råd til å holde trener alene, ble både Donn og Start forespurgt om de var villige til å gå sammen om ham. Donn var ikke interessert, mens Start grep sjansen med begge hender. Wolf skal ha 8000 kr. for jobben. Så det blir ingen billig historie for vår klubb som må ut med halvparten. Derfor venter ledelsen at guttene riktig legger seg i selen og med alvor går inn for å lære noe, slik at pengene ikke blir «spølt» bort til ingen nytte. Ikke minst gjelder dette junior- og guttespillerne som en må regne med i særlig grad vil ha utbytte av å komme under riktig instruksjon. Wolf skal etter sigende være en bestemt herremann som ikke tåler slinger i valsen. Han driver treningen hardt og krever ubetinget disiplin. Dette bør alle være klar over på forhånd og rette seg etter det.

Etter at foranstående ble skrevet, har Wolf innfunnet seg i Kristiansand og har tatt fatt på sin gjerning. Guttene — både førstelagsspillerne og juniors — var først samlet til et møte i IOGT's lokaler sammen med Vigørs medlemmer. Her trakk Wolf opp retningslinje for sine treningsmetoder og gjorde det klart for alle

FETEVARERFORRETNING

- SALATER -

Lundsiden
SKOTØYFORRETNING

Telefon 3788

SKO OG GUMMIFOTTØY
TIPPING HER!

Bergkvist & Co.

Kr. 4des gt. 26 a
Telefon 3163

Godt utvalg i glass og stentøy

Musikk Film's
J SVENNINGSEN KRISTIANSAND S

Best utvalg
i musikk og fotovarer

Bergstøls
DROGERI & PARFYMERI

Spesialforretning
i Toalettartikler TELEFON 2500

at uten tillitsfullt samarbeid blir det intet resultat. Han slo fast at fundamentet for all fotball er kondisjon, teknikk og taktikk (i nevnte rekkefølge) og understreket at uten 11 gode kamerater på ett og samme lag nytter det lite.

Treningen tok til utendørs på Idrettsplassen onsdag 16. mars. Til

Situasjon foran Starts mål i 2. rundekampen i Skien mot Odd i 1939. Bergstøl bokser vekk ballen fra Odd's senterløper Skjønstad. Ellers sees Øistein Høgeli og Arne Markussen.

Ta med godt humør og dra på Starterhytta

Er Starts medlemmer klar over at vi har en hytte på Skreros? Ja, dette lyder som en interpellasjon i Stortinget, men vi i hyttekomitéen kunne være fristet til å komme med slikt spørsmål.

Besøket på hytta har hittil i år vært dårlig, men vi skjønner jo nok der kan være grunner for det. Dyr reise, lite skiføre, og sist, men ikke minst, helst noe kummerlige forhold på hytta.

Hva dette siste angår kan vi si at vi nå er på god vei til å få ret-

å begynne med skal Vigør og Start trene sammen. Hvorfor Wolf ville ha det slik eller hvilken fordel det vil være ved det, sa han ingen ting om. Ett er imidlertid sikkert at den overveiende del av starterne som var til stede, kanskje med god grunn fant at ordningen ikke vil være den heldigste.

Wolf mente for øvrig at det er for tidlig å begynne ute for junior-spillerne, så treningen for dem vil ikke ta til på en tid enda.

tet på det. Peisstuen i 1. etasje er nå panelt med kryssfinér og beiset. Møblementet er fornyet, idet vi har fått nye bord og nye, behagelige armstoler, så peisstua er nå blitt en koselig salong. Når så det elektriske lys kommer, forhåpentlig om ikke alt for lang tid, tror vi alt ligger til rette for at hytta kan bli et samlingssted for Starts medlemmer.

Alt arbeid, så vel med paneling som med møbler, er utført av klubbens medlemmer. Det eneste utlegg vi har hatt er de direkte utlegg til materialer, så moderniseringen blir meget rimelig.

Der er jo hver helg noen som benytter hytta, men det er dessverre alt for få. Ta med godt humør, sangstenen og gjerne musikkinstrumenter, og tilbring en koselig week-end på deres egen hytte. Vi tror ikke dere vil angre på det.

For å ha en oversikt må de som reiser opp lørdagen melde fra til hyttesjefen Gunnar Ween, telefon 2834.

Altså, vel møtt på hytta alle sammen, og hjertelig velkommen.

Hyttekomitéen.

Skrevet medio februar.

ORIENTERING om forsikring

Rolf Hafseth

Hovedagentur for:
SIGYN - NORSKE LIV
Telefon 4063

Vi utfører

ALT TIL FAGET HENHØRENDE

F. & A. Egeland

Aut. rerleggere - Tlf. 2478, 2961

Vi har utvalget

Rasmus Tallaksen

Kunstner- og vaskeartikler

Moens

FARGEHANDEL A/S

Hjørnet Kronprinsensgate/Tollbodgaten
TELEFON 4867

SIGURD SØRENSEN
MØBELFORRETNING

ALT i moderne møbler

Utstilling - Dronningensgt. 41
Telefon 4480

Nodeland & Co. A/S

Rørforretning

KIRKEGATEN 19
TELEFON 2862

Fra fotballens —

(Fortsatt fra side 1.)

somt om den kunne komme til rette igjen. Ørvarods største kamp var mot Odd, Skien, på Gimlemoen i 1903. Det ble 0—0, et resultat som byen var stolt av og det med rette.

— Jeg gikk på gymnasiet på den tiden, og i 1904 var jeg med på gymnasiastlaget mot Ørvarodd. Det var på mange måter en ganske interessant kamp, og pussig nok var der 2 dommere.

— De mener en i hver omgang?

— Nei, da, det var 2 som fungerte samtidig. Saken var det at vi kunne ikke bli enige om hvem som skulle stille dommer. Så tropet Ørvarodd opp med overretts-sakfører Einar Knudsen, den kjente idrettsmannen, og vi med vår gymnastikklærer, kaptein Om-dal. Centralforeningen hadde satt opp 11 begre til det seirende lag, så det var virkelig en storkamp for oss gutter. Der ble laget mål på begge sider, men jeg husker ikke hvordan resultatet egentlig ble. Jeg tror forresten ikke der var noen som var riktig klar over det heller. Når den ene dommeren hadde godkjent et mål, annullerte den andre det. Og sånn gikk det. Var det noe rart at det var vanskelig å holde greie på? Ingen visste således resultatet da vi møttes på sekss på Klubben om kvelden. Der skulle vi få greie på det. Vi var naturligvis veldig spent, og det var 22 skuffede fotballspillere som hørte den endelige dommen: — Uavgjort, fordi dommerne ikke kunne bli enige. — Begrene ble returnert til Centralforeningen med takk for lånet — sier Svendsen og smiler så lunt ved minnet om det drabelige oppgjøret. Men festen var ordentlig hyggelig. Det var jo stas for oss gutter å bli med på noe slikt.

— Husker De noen av spillerne fra den kampen?

— Ja, på Ørvarodds lag — det var forresten klubbens siste kamp i det hele tatt — spilte Olaf Stousland, nåværende veterinær i Larvik, Jacob Andersen, og ditto i Bergen, Birger Svensen (Aimar Svensens bror), Kristian Magnusen, bror av Lisa på Gimlemoen,

og hvis jeg ikke husker helt feil, var Thorvald Knudsen som nettopp gikk av som tollovertrollør, med på kampen.

— Og etter Ørvarodd?

— Da var det i grunnen vesentlig gymnasiastene som spilte fotball, og så Gyldenløve hvor jeg kom sammen med Einar Torjesen, Martin Petersen, Arne Johnsen og Tangen-guttene: Jørg Hagen, Ole Tobias Thorstensen og Haakon Endreson. I Gyldenløve hadde vi i 1904 en kamp mot en klubb som kalte seg Diana og hvor Halvor som siden ble kranfører hos Reinhardt, var leder. Da vi hadde spilt i 20 min., laget Arne Johnsen mål. Da ble de andre lei av det og gikk hjem. Og så kom Start i 1905, og der hadde jeg en hyggelig tid med masse gode minner som aldri kan slettes ut. Dessverre ble det slutt med fotballen da jeg kom til Lillesand. Der var for lite ungdom til å få noe i stand der. Seilskute-tida holdt jo ennå på, og ungguttene stakk til sjøs.

— Hva spilte De helst?

— Helt til 1912 var jeg venstre half. Men så ble jeg flyttet opp som indre venstre, den samme plassen jeg hadde hatt på gymnasielaget. Den første kampen mot Grane i Kristiansand endte med 10—0 seier for oss. Samme høsten var B-laget vårt i Arendal og møtte nøyaktig det samme laget — og vant 8—0. Den første Viking-kampen — i Kristiansand i 1911 — var det første store løftet som brakte klubben vår framover. Det ble 2—2.

— Og Danmarks-turen i 1912?

— Det er sånt en aldri kommer til å glemme, hvor lite hår en enn har igjen på hodet og hvor plaget en enn kan bli av gikt og astma. Jeg husker som det var i dag da Johan Jahnsen som var formann, kom opp til meg like før vi skulle på en fri-idrettstur til Arendal. Det var oss to, Trygve Berthelsen og Reinholdt Samuelsen som skulle bortover. — Vi har fått innbydelse til å komme til Danmark — sa han. Vi hadde bare en uke å gjøre på, men til tross for at økonomien var dårlig, slo vi til. Etter mye strev og mas fikk vi Rosenkilde til å la oss reise på 2. plass tur—retur for turs kostende, og så skjöt

Vil du bli rik?

Tipp

hos

Julius i Slottet

Tobakksforretning

EINAR TORJESEN

Jernvareforretning

Markensgaten 27

BIRTINGS Bok

OG PAPIRHANDEL

Sparebankbygningen

Sykler

repareres og oppusses

JØRGENSENS

Maskin- og Ovncentral ½

Vestre Strandgate 31

Aage Johanson

Sportsforretning

Henr. Wergelands gt. 11a - Tlf. 3210

Kåper og kjoler

får De hos

½ **ANNERS THORTVEIT**

MANUFAKTUR

Tlf. 2384

Her ser vi Start og Mandal fotografert før kamp på Gimlemoen i 1908. I forreste rekke fra venstre Samuel Bugee, mandalitt, Haakon Endreson og Einar Torjesen. Bakerst Ole Tobias Thorstensen, Reinholdt Samuelsen, Carl Tobiassen, Thomas Svendsen, Johan Jahnsen, mandalitt, Einar Kristiansen, Arne Johnsen, bak ham Edmund Berthelsen, Mandal, Anker Iversen, dommeren. Bildet er sendt fra Haakon Endreson som ønsker alt godt for klubben. Vi takker for bildet og er motakelig for flere bidrag, f. eks. episoder fra gammel tid.

vi til 11 kr. hver. Like før båten la fra brygga, kom Jacob Lauridsen bort til meg og spurte hvordan vi hadde det med penger. Jeg svarte at vi skulle nok greie oss og sa nei-takk til de 50 kr. han tilbød. Straks etter at landgangen var tatt, sier så Jahnsen gledesstrålende til meg: — Jeg har fått 50 kr. av Lauridsen. — Sånn var han, denne trofaste hjelperen vår.

— Vi reiste en lørdag morgen — forteller Svendsen. Da vi kom bortover mot Skagen, passerte vi igjennom hele den tyske høysjøflåte. Kampen endte som De jo vet, med et tap på 1—4 for oss. Som kaptein på laget fikk jeg en erindringsmedalje av danskene. Den har sønnene til mine brødre hatt det travelt med å skulle ha fått gjennom årene. De har mast og mast om å få den. Og da det var umulig å dele den, ga jeg den i fjor til Start hvor den jo med rette hører hjemme. Målet vårt ble scoret av Arne Johnsen. Han var en utpreget fotballspiller og den absolutt dominerende av spillerne på disse kanter de årene. Når jeg siden har sett på kampe her i byen, syns jeg nok at vi var mye bedre til å løpe enn de er nå. Både Jahnsen, Samuelsen og jeg løp 100 m. på under 12. Og Arne Johnsen var også meget hurtig.

— Og danskene var vel da som nå ypperlige verter?

— Det skal jeg si de var. Bortsett fra kampen var det fester og utflukter hele tiden. Søndag formiddag var vi i båt på Limfjorden og om kvelden var det stort ball i «Kilden». Og der ble holdt en masse taler. Vi hadde to typiske festtalere med oss, Gustav Eriksen og Arthur Aune Iversen, og de klarte å slå an de rette strengene.

— Jeg husker den første kampen mot Viking i Stavanger, det var i 1912. Da tapte vi 0—4. Det er ikke for å unnskyldte oss jeg sier det, men første halvlek spilte vi mot en veritabel orkan. Og det var da Viking fikk sine fire mål. I annen omgang da vi skulle få fordelen av vinden, stilnet det. Og så fikk vi et tordenvær og et regnskyll jeg ikke har opplevd maken til. Banen var mye verre enn når de militære hadde kjørt med artilleri på Gimlemoen. I den første pokalkampen mot Viking året etter tok vi revansj og vant 1—0.

Svendsen husker godt detajene fra fotballens ungdom i vår by og fra Starts første tid. Da Reinholdt Samuelsen skulle skaffe opplysninger om Sørlandets Fotballkrets til Norsk Fotballeksikon, måtte han til Svendsen for å få dem.

— I 1911 ble der holdt et forbe-

EINAR
BERTHELSEN

HERREKONFEKSJON

Hjørnet Kr. 4dés gt. — Kirkegt.
Telefon 1690

S. SØRENSEN 1/3

Skippergaten 37—39

har solgt malerverer siden
1866

MARIUS ANDERSEN

Fortuna

Skotøy en gros

ARRANGØRER

Når De trenger buss, henvend Dem til oss. Vi har busser i forskjellige størrelser.

TURSENTRALEN

Tlf. 3099, 2430 - Vestre Strandgt. 42

Dr. Chr. Anker

Spesialist i hudsykdommer.

Vestre Strandgt. 25. Tlf. 4681

Kontortid: 11—½2. Ettermiddagskontortid mandag, onsdag og fredag fra 5—6.

redende møte i Arendal. Fra Start deltok Haakon Endreson og Arne Johnsen, og Endreson ble formann i den forberedende komité. Men så fikk han sitt virke i Christiania. Det konstituerende møte i kretsen ble holdt 1. juli 1912. Start var representert med Johan Jahnsen, Arne Johnsen og Thomas Svendsen. Den første formann ble Thor-

ne. (Han med Thornes vandrepokal.) De første kretskampene som ble spilt før kretsen var oppstått i forbundet — det var i 1911 — ble ikke godkjent. Da var der oppstått en ny Christianssands Fotballklub hvor Egil Gard og nåværende ingeniør Koren var med. Start vant med 10—0 over dem som over Grane. I 1914 og 1915 måtte vi trekke oss fra omkamper i kretsfinalen mot Grane fordi så mange av våre spillere lå på Odderøya og ikke kunne få permisjon.

Thomas Svendsen er født i 1888 og har vært medlem i Start helt fra stiftelsen. Og selv om han ikke har tatt del i styret på mange år nå, er han interessert i klubben og har til det siste møtt fram på årsmøtet.

— Det var en festlig tid — sier han. Men vi kom for sent i gang om våren. Der var mange av oss som var aktive turnere, og det store stevnet til pinse kunne vi ikke sløyfe. Så gikk det da ut over fotballen. Men vi tok det igjen siden. Kameratskapet den gangen var noe for seg selv. Det var jo smått med penger for oss. Men det ble å hjelpe hverandre, og der var aldri noen som behøvde å bli hjemme fra en tur på grunn av pengemangel. For en tid det var! Jeg skulle ønske jeg var 17—20 år igjen og kunne få oppleve det samme.

Svendsens store hobby ved siden av fotballen var å ligge på heia om sommeren, traske innover og fiske, overnatte i telt eller på hyttene. Første gang han var på Gaukhei, var i 1903, og de gangene han ikke har vært på heia siden, kan trygt telles på fingrene. Han kjenner heiene ut og inn fra Fyresdal, Haukeli og over til Stavan-gerheiene. Johan Grøttumsbråten har han vært sammen med flere ganger på Gaukhei. Første gangen var i 1941, da han hadde sin eldste datter med. Svendsens entré da var temmelig miserabel. Han hadde nemlig under vading over ei elv, blitt tatt av strømmen og fått hele ryggekken gjennomblaut. Men slikt noe hører jo også til de ting en må ta med når en går på heia. J...s.

Start tar peiling på rundene

Men det gjelder om å hevde seg ellers også

La termometret, ikke almanaken bestemme når fotballsesongen utendørs skal begynne, uttalte «fotballgeneral» Asbjørn Halvorsen til «Sportsmanden» forleden. Etter dette skulle altså Kristiansands-klubbene vært i sving utendørs forlengst. (Dette er skrevet før snøen kom i mars.) Imidlertid finner de at tiden ennå ikke er inne, men så lenge vil det ikke vare, før lerkula ruller igjen. Startskuddet for fotballsesongen på Sørlandet går på Idrettsplassen 10. april og i år som i fjor blir Lyn, Oslo, og Start de kjempende parter. Ledelsen har vært tidlig ute for å sikre seg det kjente Oslo-lag. Forhåpentlig vil arrangementet bli like vellykket denne gang som i fjor. Ikke minst gjelder dette for klubbens kasse.

Siden går det slag i slag. Programmet blir rikholdig og hardt, så det gjelder om at karene ikke slapper av i kravene til seg selv, når sesongen først setter i gang. Planen var at en skulle spille kamp i Arendal 24. april, men da det viser seg at Grane ikke kan ta i mot Start den datoen, vil en forsøke Sørjell i stedet. Det blir da spørsmål om ikke Grane kommer på besøk til Kristiansand 26. eller 28.—29. mai og at Start gjør gjensitt i juni en gang. Den 30. april settes kurs for Mandal, i pinsen, 5.—6. juni, skal Start delta i en trekantturnering i Grimstad med Jerv som arrangør. Men da er alt de gjenstående obligatoriske kamper unnagjort. Den første går i Kristiansand 8. mai mot Flekkelfjord, og den 22. mai skal vår klubb møte Vigør. Det greier seg med et poeng i disse to kampene, men det må vi også ha. Helst ser vi naturligvis at det blir 4. For å unngå å komme i samme situasjon som i fjor, vil en i år forsøke å få få lagt Oksø-pokalkampene til mai måned en gang. Før dette kan avgjøres, må en imidlertid se hvordan kampene for 2.-divisjonsklubben AIK Lund blir satt opp. Rundekampene, d. v. s. 1. ordinære runde, går 26.—27. juni. Det er

her Start i år skal gjøre sin innsats — håper vi. Det gjelder derfor om at guttene hver på sin måte skjøtter formen i sommerens løp slik at Start kan klatre videre på rundestigen, når 3. runde tar til på høstparten.

— Etter at dette er skrevet, hører vi at hele forsøket er klar for A-lagets vedkommende. Programmet byr på 14 kamper.

Eksempel til etterfølgelse

På den siste generalforsamling i klubben vår, kom et interessert medlem bort til meg med et brev, som han bad meg se på ved leilighet. Da jeg så kom hjem og skulle se hva dette inneholdt av interesse, ble jeg ved åpningen av brevet mer enn interessert. Brevet inneholdt nemlig kr. 25.— og følgende innhold:

Til Hyttekomitéen.

Da jeg har hørt at dere trenger sårt både maling og annet for å gjøre hytta mest mulig pen og koselig for medlemmene, har jeg fornøynelsen å vedlegge kr. 25.— til maling eller annet som måtte passe i denne anledning.

Med sportslig hilsen

B—

Dette synes jeg var et så pent trekk og viser en så stor klubbinteresse at det fortjener å komme til medlemmenes kjennskap. Vedkommende ønsker å være anonym i dette tilfelle. Hvorfor komitéens og klubbens takk fremkommer på denne måte. Det er et lite håp innen hyttekomitéen at der måtte være flere slike interesserte medlemmer som ville ofre et eller annet til hyttas utbedring, om ikke annet enn f. eks. en boks maling eller to. Det hjelper straks det også. Men la det i tilfelle ikke bare bli med en god tanke. La ovenstående bli et eksempel til etterfølgelse. Det er en stor verdi «Start» og vi medlemmer har i hytta, og som vi alle bør være med å ta vare på og stadig forsøke på å forøke. Tjoms.

OSS STARTERE i mellom:

Start har nå mottatt brev fra fra krigsskadetrygden om at klubben får 800 kr. i erstatning på hytta for det tyskerne ødela der oppe under krigen. Likeledes er det kommet sjekk på 154 kroner fra samme instans, også vedrørende hytta. Pengene kommer vel med og blir brukt til å betale oppussing og innlegging av lys m. m.

*

På et fotballmøte for førstelagsspillere forleden kåserte Finn Karlsen om 3-backsystemet ut fra Knud Lundbergs bok «Fotball». Det var tydelig at «Finbeck» hadde satt seg grundig inn i spørsmålet, så nå venter vi på at han får resten av forsvaret med seg slik at systemet blir effektivt gjennomført på banen, når de virkelig blir satt på prøve.

*

Ved samme anledning ga et av uttakningskomitéens medlemmer, Øyvind Fjermeros, uttrykk for at han sverger helst til det «gamle» system med fremskutt senterhalf. Han påviste 3-backsystemets svakheter, de tingene som gjør at et forsvar kan rakne fullstendig, hvis en har oppfinnsomme løpere i mot seg.

*

På et senere møte tok Håkon Tveit for seg angrepsspillet metodene. Han slapp minst like godt fra det som «Finbeck».

*

Det er stadig eldre startere som gjør henvendelser om klubbavisen. En av de siste var Anders Bernhoft som spilte indreløper på A-laget i 1920-årene og var en av de beste skytterne Start har hatt. Han er nå bosatt i Larvik.

*

Det fortelles om Bernhoft at da han første gang spilte på A-laget, var han ikke større enn at han gikk i knebukser enda. En annen av spillerne, Carl Blom, manglet foran en kamp fotballbukser. Det ble imidlertid råd med det, da Bernhoft lånte ham sine, mens han selv spilte i sine vanlige korte bukser.

I det hele tatt må en ha lov til å si at oppslutningen om innendørstreeningen har vært god i år for alle partiers vedkommende. Junioravdelingen har jevnt mellom 15—20 gutte- og juniorspillere på sine treninger to ganger ukentlig under Dagfinn Hagens ledelse Tilsvarende bra har fremmøtet til «mosjonspartiet» vært. Her er det mest Josef Pedersen som har ledet treningen.

*

Start har sikret seg Petter Gundersen, Donn, som dommer i kampen mot Lyn 10. april.

*

Det er nå ikke lenge igjen til klubbens 50-årsjubileum. Det kunne derfor være passende å begynne å sette av et lite beløp etter hver sesongs slutt. Pengene bør brukes til jubileumsskrift og til eventuell feiring av begivenheten som selvsagt ikke kan gå upåaktet hen.

*

Damehåndballspillerne har holdt fest hjemme hos Eva Hansen, avdelingens uopplitelige formann. Hun ble som påskjønnelse for sitt virke overrakt en blomstervase i tinn med inskripsjon og startermerket på.

*

Øyvind Hansen har vært med i samtlige 25-mannskonkurranser siden de kom i gang og har oppnådd plassering i samtlige. Noen like gode?

*

Walther Thomassen og Willy Torjussen deltok i skikurset i Birkenes. Begge mente de hadde hatt stort utbytte av kurset, men ingen av dem har av gode (eller rettere dårlige) grunner ikke kunnet dra synderlig nytte av lærdommen i skiløypa i vinter.

*

Karl Olsen ble på møte forleden valgt til formann i arbeidsutvalget for 25-mannskonkurransen på ski — eller rettere 20-mannskonkurransen som det fra nå av blir hetende.

Ole Petter Kulien plaserte seg som beste kristiansander ved skirennen i Evje. Godt gjort!

*

Start er tildelt tirsdag og torsdag som treningsdager på Idrettsplassen i år.

*

Karsten Johannessen vet enda ikke bestemt, når han blir ferdig med skolen, så han kan komme hjem fra Danmark, men 8. mai skal han helt sikkert være på pletten. Han ber oss i et brev hilse alle kjente og retter en appell til junioravdelingens gutter om å gå inn for sesongen for fulle mugger. — Den appellen håper vi guttene tar seg ad notam!

*

Heller ikke bandysportens utøvere har hatt større anledning til å drive sin sport. Og det er synd, for interessen viste seg å være stor den korte tida isen lå på vannene. 2. juledag, for eks., var 35 mann i trening og Start okkuperte hele 2. Stampe.

*

En annen som gjerne vil abonnere på avisen er stortingsmann Bernhar Berthelsen fra Arendal som også i sin tid var et ivrig klubbmedlem.

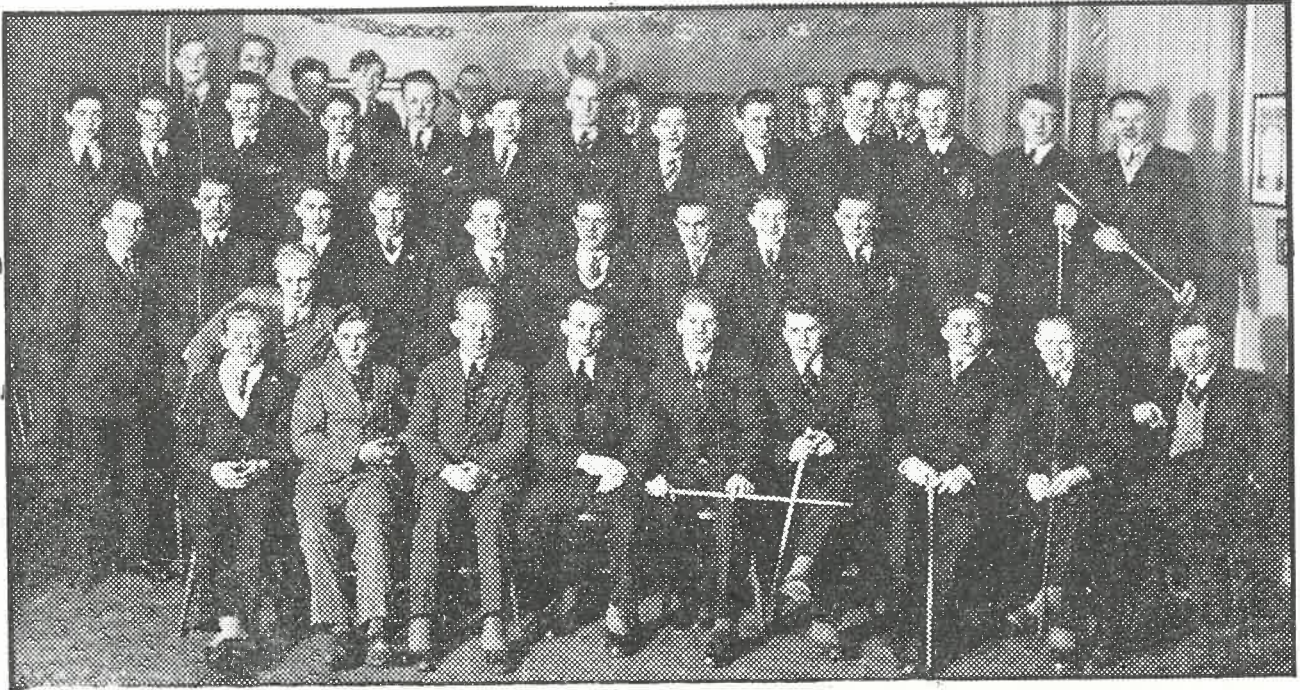
*

Fra U.S.A. har Start fått en julehilsen fra et gammelt medlem som var hjemme på Norgesbesøk i fjor. Hilsenen lyder som følger: «God jul og et riktig godt nyttår ønskes dere alle i Start. Med sportslig hilsen Christian Hultin («Tilla»).»

I håp om at hilsenen når Hultin returnerer vi den med et «takk i like måte».

*

Arnold Ødegård sendte, mens han befant seg i det høye nord — nærmere bestemt i Vaggetem pr. Kirkenes i Finmark — 50 kr. til skigruppen. Pengene skal anvendes til instruksjon for Starts juniors. Ødegård er i mellomtiden kommet hjem, så skigruppens styre nå får anledning til å overbringe ham en personlig takk for den kjærkomne pengegave. Vi vil likevel gjennom «Starteren» bringe ham en takk for den interesse han alltid viser for klubben.

Da Start hadde klubblokale i Turnhallen. Dette bilde er tatt i februar 1932. — Formannen, Peter Bjørnsen, sitter som nr. 4 fra venstre i 1. rekke med Olav Tjomsås og Asbjørn Årdal på hver sin side. Ellers er der mange andre kjente ansikter.

Når det ikke går bra lenger, hold opp med konkurransene.

Den svenske storløper Lennart Strand erklærte i et intervju etter de olympiske leker at den egentlige årsak til at han ikke vant 1500 meteren på Wembley, trass i at hele verden hadde tipset ham som sikker gullmedaljemann, var at han var dødsens lei av å løpe.

— Folk sier alltid at jeg er nervøs, og at jeg ikke har kontroll over nervene foran et avgjørende løp. Det er på ingen måte riktig. Faktum er at jo mer opphisset jeg er foran en konkurranse, jo bedre løper jeg. Hvis jeg derimot ikke føler spenningen, ikke blir opphisset, men er uopplagt og lei det hele, så blir det aldri bra resultater, selv om jeg er i aldri så god form, — og slik har jeg i grunnen følt det hele sesongen igjennom.

Jeg tror forresten at peppen gikk ut av meg allerede i forrige

sesong. Jeg lovet for meget og deltok i en mengde stevner både i Sverige og i utlandet. Mot slutten av sesongen følte jeg faktisk avsky for konkurranseidrett, men jeg hadde lovet å delta i en rekke konkurranser og hadde ikke lyst til å svikte arrangørene. Jeg var således med på den svenske turneen til Frankrike og Hellas, og gjorde det riktig dårlig. Tapte i alle de konkurransene jeg stilte opp i.

Hvis en merker at det ikke går så bra lenger, hvis resultatene stadig blir dårligere, er det bare en ting å gjøre for en løper. Det er å holde opp med konkurranseidretten.

Da denne sesongen startet, hadde jeg ikke meget lyst på konkurranse. Jeg var imidlertid i fin form, — selv mener jeg at jeg aldri har vært så god fysisk sett, og jeg mente at jeg hadde sjanser til å vinne 1500 meteren i olympiaden. Etter hvert som lekene kom nærmere ble jeg imidlertid mer og mer lei av å løpe, og det var på ingen måte noen fordel for

meg at alle tippet meg som sikker seierherre. Jeg forsøkte å slappe av, og tenke på noe annet, men da startskuddet gikk for 1500 meteren på Wembley, eide jeg ikke fightingspirit eller vilje til å vinne. Det eneste jeg ønsket var å bli ferdig med løpet så fort som mulig. Jeg var faktisk en slagen mann allerede på startstreken. — Teknisk sett var 1500 meterfinalen i olympiaden ikke noe hardt løp. Hanesenne begynte riktignok i et morderisk tempo, men både Henry Eriksson og jeg visste at han ville ta seg ut, og vi hadde ingen vansker med å gå forbi ham. Grunnen til at jeg tapte for Henry var mer av psykologisk enn av fysisk natur. Da han begynte å spurte, hadde jeg faktisk ikke tiltak til å ta opp kampen med ham. Tilskuerne så for øvrig at jeg hadde krefter nok igjen, for da Slijkhuis forsøkte å gå forbi meg tyve meter fra mål, hadde jeg ingen vansker med å sette opp tempoet slik at jeg kom inn som nr. to.

Redaksjonen avsluttet 18. mars

Redaktør: Jannes Bjørnsen.

Trykt i Fædrelandsvennens Trykkeri